

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140041
NAZWA
OBSZARU Las Bielański

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140041	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Las Bielański

1.4. Data opracowania 2008-10	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 11 września 2023 r. w spr. soo Las Bielański (PLH140041)

Wyjaśnienia:	Korekta granic - zatwierdzona 02.2022 r.
--------------	--

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
20.9617

Szerokość geograficzna
52.2924

2.2. Powierzchnia [ha]:
132.4

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL12

Mazowieckie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[Powrót](#)

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
I	1088	Cerambyx cerdo			p	86	86	trees	R	M	C	B	A	B
I	1084	Osmoderma eremita			p	236	236	trees	C	M	C	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości

populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N23	100.0
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Las Bielański, objęty ochroną także jako rezerwat przyrody, zlokalizowany jest w granicach miasta stołecznego Warszawy, w dzielnicy Bielany i stanowi pozostałość po dawnej Puszczy Mazowieckiej. Pomimo zachodzących na przestrzeni wieków procesów dewastacji, wciąż zachowały się w nim stare drzewostany z dębami w wieku ok. 300-400 lat. Pierwsze publikacje na temat ochrony Lasu Bielańskiego, powstały w okresie międzywojennym. Do grona przyrodników warszawskich zajmujących się tematem ochrony tego obszaru, należeli między innymi K. Gajl, R. Kobendza, F. Różycki i inni. Nie bez znaczenia dla historii i ochrony wartości przyrodniczych obszaru ma także działalność Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Czesława Łaszka oraz entuzjasty Lasu Bielańskiego i współautora monografii rezerwatu, architekta Tadeusza Bauma.

Ogólne warunki hydrogeologiczne na terenie obszaru, zwłaszcza na obszarze tarasów zalewowych kształtuje Wisła, jako główna baza drenażu. Jednak jej wpływ po wybudowaniu wałów przeciwpowodziowych i Wisłostrady został w znacznym stopniu ograniczony. Obecnie jedynym ciekim powierzchniowym na terenie rezerwatu jest potok Rudawka. Do stosunkowo niedawna, drugim z potoków kształtujących stosunki wodne na terenie rezerwatu był Potok Bielański, jednak od lat 80-tych przepływ w potoku coraz częściej zanika, ujawniając się już tylko w okresach roztopów i gwałtownych, intensywnych opadów.

Do najważniejszych walorów przyrody nieożywionej obszaru należy zaliczyć fragment Skarpy Warszawskiej, położony we wschodniej części obiektu – zwanej na odcinku Dzielnicy Bielany – skarpą bielańską. Odcinek skarpy bielańskiej na terenie rezerwatu należy do najmniej zmienionych antropogenicznie w porównaniu z innymi fragmentami tego elementu geomorfologicznego. Wysokość skarpy waha się w granicach 6-8 metrów (w części południowej rezerwatu), do 15 metrów w części północnej. Zbocza skarpy mają zróżnicowane nachylenie i są porożcinane wąwozami erozyjnymi. Pierwszy z nich, przebiegający łukiem od strony zachodniej ku Wiśle, został wyżłobiony przez Potok Bielański. Drugi wąwóz, to słabo urzeźbiona Dolina Martwa, która rozpoczyna się przy samej skarpie na północnym brzegu lasu i przebiega w kierunku południowym do doliny Potoku Bielańskiego.

Podstawowym typem ekosystemu w obszarze jest ekosystem leśny (około 98% jego ogólnej powierzchni), stanowiący miejsce występowania wielu gatunków zwierząt, w tym gatunków grzybów, roślin i zwierząt objętych ochroną w myśl prawa krajowego lub europejskiego.

4.2. Jakość i znaczenie

Las Bielański jest jednym z najważniejszych ogniw w systemie rezerwuarów bioróżnorodności i korytarzy ekologicznych Warszawy. Bogata przyroda Lasu czyni go cennym (w skali dzielnicy i miasta) terenem cichej rekreacji. Ma on także ważne znaczenie klimatyczne, naukowe, dydaktyczne oraz krajobrazowe.

Las Bielański należy do najcenniejszych składników dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Warszawy, stanowiąc historyczne ogniwo łączące wyjściowy krajobraz puszczański ze współczesnym - wielkomiejskim. Ta unikalna w skali europejskiej enklawa naturalnej przyrody zachowana w zurbanizowanym otoczeniu powinna być traktowana tak, jak zabytki najwyższej klasy.

W obszarze PLH140041 przedmiotem ochrony jest kozioróg dębosz i pachnica dębowa – gatunki ujęte w Załączniku II Dyrektywy siedliskowej.

1088 Kozioróg dębosz *Cerambyx cedio*

Populacja gatunku w obszarze ze względu na znaczną liczbę drzew zasiedlonych oraz ze śladami zasiedlenia sprzed lat (210 drzew) jest stosunkowo stabilna. Jeśli nie nastąpią drastyczne zmiany środowiskowe, populacja powinna zachować obecny poziom. Izolacja gatunku została zmieniona na A, ze względu na duże odosobnienie bielańskiej populacji kozioroga dębosza od innych zapewniających wymianę puli genowej. Najbliższe stanowiska kozioroga (stwierdzone po roku 2000) znajdują się w odległości co najmniej kilkuset kilometrów. Pobliska populacja w Dębach Młocińskich nie zapewnia wymiany puli genowej (Źródło danych, D. Marczak 2019) w związku z tym nadano ocenę izolacji A. Dane z 2019 r. wskazują na zły stan zachowania populacji w obszarze (U2). Czynnikiem sprawczym takiej sytuacji jest w głównej mierze zbyt duże zacienienie dolnych partii pni dębów zasiedlonych przez gatunek. Biorąc pod uwagę zaplanowane działania polegające na odsłanianiu pni dębów, przez to poprawę stanu siedliska i gatunku w związku z tym stan zachowania gatunku oceniono jako średni – C. Populacja tego gatunku oceniona została jako C, gdyż stanowi poniżej 2 % liczebności krajowej. Ocenę ogólną przedmiotu ochrony określono na podstawie oceny eksperckiej jako – B.

1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

Jak wskazują najnowsze dane inwentaryzacyjne (Źródło danych D. Marczak, 2019) w obszarze z spośród wszystkich dziuplastych drzew ponad 15% jest zasiedlone, a liczba zasiedlonych drzew na 1 ha wynosi 1,2. Gatunek występuje stosunkowo równomiernie w granicach prawie całego obszaru Natura 2000. Populacja tego gatunku oceniona została jako C, gdyż stanowi poniżej 2 % liczebności krajowej. Stan populacji oceniono na B. Główną przyczyną tego faktu jest zbyt mała liczba drzew dziuplastych w przeliczeniu na 1 ha oraz mała ilość drzew dziuplastych grubych w przeliczeniu na 1 ha. Izolacja populacji oceniono na C z uwagi na fakt, że na wszystkich stanowiskach badawczych (D. Marczak 2019) odległość pomiędzy zasiedlonymi drzewami wynosiła poniżej 200 m. Biorąc pod uwagę powyższe dane ocenę ogólną oceniono na B z uwagi na liczne zasiedlone przez pachnicę dębową drzewa (236 sztuk, w tym: 1 grab, 1 lipę, 2 robinie akacjowe i 232 dęby) oraz małe ryzyko uschnięcia wszystkich drzew w krótkim czasie.

Oceny gatunków dokonano na podstawie badań terenowych i dokumentacji do planu ochronnych rezerwatu przyrody [1] oraz ekspertyz sporządzonej na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy [1,2 i 3].

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	G01		o
H	K02.01		i
H	K03.01		i
M	J02.05		o
L	G05.06		i
L	F03.02.01		o
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	M01		o

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie

kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,
 O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.
 i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Dokumentacja do planu ochrony dla rezerwatu przyrody Las Bielański.2. Marczak D. 2019 Inwentaryzacja i monitoring kozioroga dębosza Cerambyx cedro na obszarze rezerwatu przyrody Las Bielański – raport.3. Marczak D. 2019 Inwentaryzacja i monitoring pachnicy dębowej Osmoderma eremita na obszarze rezerwatu przyrody Las Bielański - raport.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

[Powrót](#)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	100.0	PL04	99.1		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Warszawski	*	99.1
PL02	Las Bielański	*	100.0

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

[Powrót](#)

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
Adres:	Polska Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa

Adres e-mail: sekretariat@warszawa.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Las Bielański Link: http://edziennik.mazowieckie.pl/#/legalact/2016/8575/
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140041

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--